

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ
ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ

**Γνωστικό Αντικείμενο: Ειδική Εκπαίδευση (Ειδικών Μαθησιακών, Νοητικών,
Λειτουργικών και Προσαρμοστικών Δυσκολιών)**

Ημερομηνία Εξέτασης: 10.11.2017

ΛΥΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ Β΄

Ειδική Εκπαίδευση (Ειδικών Μαθησιακών, Νοητικών, Λειτουργικών και Προσαρμοστικών Δυσκολιών)

A/A ΕΡΩΤΗΣΗΣ	ΟΡΟΗ/ΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ/ΣΕΙΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ
1	1→ δ 2→ α 3→ β 4→ γ	1
2	α. Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία. γ. Δυσκολία στην κατανόηση και εκμάθηση των Μαθηματικών	0,5
3.1	α. PECS	0,5
3.2	Το <u>PECS</u> είναι μια τεχνική όπου τα άτομα με λίγη ή καθόλου λεκτική ικανότητα μαθαίνουν να επικοινωνούν χρησιμοποιώντας κάρτες με εικόνες. Τα παιδιά χρησιμοποιούν εικόνες για να «φωνοποιήσουν» μία επιθυμία, παρατήρηση ή συναίσθημα. Το <u>PECS</u> βοηθά στη βελτίωση των ανεξάρτητων δεξιοτήτων επικοινωνίας, οδηγώντας ορισμένες φορές σε οφέλη στην ομιλούμενη γλώσσα.	0,5
4	α. Καθυστέρηση στη γνωστική του ανάπτυξη	0,5
5.1	β. Λάθος	0,5
5.2	Τα πολλά αισθητηριακά ερεθίσματα (μουσική, πλήθος εικόνων, παιχνίδια, διάφορα αντικείμενα στο οπτικό του πεδίο κλπ.) αποσπούν ή διασπούν την προσοχή του παιδιού και δεν το αφήνουν να συγκεντρωθεί στο μάθημά του.	0,5
6	β. Χρήση νομισμάτων και χαρτονομισμάτων στην καθημερινή ζωή	0,5
7	β. Λοξές σχισμές των ματιών με επίκανθες διπλώσεις του δέρματος γ. Μύτη επίπεδη που μοιάζει με «σέλα» στ. Κοντός λαιμός ζ. Πλατιά και κοντά χέρια με κοντά και χοντρά πόδια	2
8	Ο Γιάννης ενδέχεται να είναι παιδί: α. σε ρίσκο να παρουσιάσει αναγνωστικές δυσκολίες στην Α΄ τάξη δημοτικού.	1
9	α. Το παιδί παρουσιάζει δείκτη νοημοσύνης ανάλογο της ηλικίας του. β. Οι δυσκολίες του παιδιού αφορούν σε συγκεκριμένες δυσχέρειες σε ορισμένο τομέα (π.χ. ανάγνωση, γραφή, αρίθμηση κλπ.) που δεν επηρεάζουν κατ' ανάγκη τις επιδόσεις του σε άλλους τομείς. ε. Τα αίτια είναι κυρίως βιολογικά.	1,5
10	α. την εργαζόμενη μνήμη και την ταχύτητα επεξεργασίας πληροφοριών του/της μαθητή/ριας.	1

11	γ. της αναγνωστικής κατανόησης των μαθητών.	1
12	β. Πρώτα σε επίπεδο πραξιακό και εικονικό και μετά σε συμβολικό επίπεδο	1
13	γ. Γράψε την πρόταση	1
14	α. Η βελτίωση της ανασταλτικής ικανότητας του Ορέστη και παράλληλα η μείωση της παρορμητικότητάς του.	1
15	δ. χρησιμοποιηθούν οι στόχοι του Ατομικού Προγράμματος Εκπαίδευσης του παιδιού, ώστε να αξιολογηθεί η πρόοδος του και να διαφοροποιηθούν οι εργασίες που του δίνονται στην τάξη.	1
16	γ. Μείωση του αριθμού των ερωτήσεων (π.χ. αφαίρεση των πιο δύσκολων ερωτήσεων. Με αυτό τον τρόπο μεγιστοποιείται ο χρόνος του μαθητή για τις υπόλοιπες ερωτήσεις).	1
17	Οι εξεταζόμενοι πρέπει να αναφέρουν οποιεσδήποτε 3 από τις ακόλουθες διευκολύνσεις/τροποποιήσεις: <ul style="list-style-type: none"> • Μεγέθυνση του κέρσορα • Μεγέθυνση των γραμμάτων • Χρήση ηλεκτρονικών δραστηριοτήτων που απαιτούν αργές αντιδράσεις για να μπορεί ο μαθητής να ανταποκρίνεται με ακρίβεια. • Παροχή ειδικού πληκτρολογίου με μεγαλύτερα πλήκτρα • Οι ηλεκτρονικές δραστηριότητες να ανατροφοδοτούν τον μαθητή με ήχο • Μεγάλο (ειδικό) ποντίκι (mouse) που να εξυπηρετεί τις κινητικές ανάγκες του μαθητή • πρόγραμμα χρήσης υπολογιστή μέσω προφορικών εντολών • πρόγραμμα αφηγητή-ομιλητή στον ηλεκτρονικό υπολογιστή • πρόγραμμα καταγραφής φωνής 	1,5
18	α. Κατανόηση κειμένου ε. Ευχέρεια στ. Φωνολογική ενημερότητα η. Αποκωδικοποίηση	2
19	α. Να του ζητήσει να γράψει μικρότερης έκτασης έκθεση. β. Να του ζητήσει να γράψει τον πρόλογο της έκθεσης.	1
20	β. Οι μαθητές με αδύναμη ακουστική μνήμη δυσκολεύονται πολύ να θυμηθούν και να γράψουν διφθόγγους	1
21	δ. έχει αδύναμη οπτική μνήμη	1
22	δ. Δυσκολίες στη βραχυπρόθεσμη μνήμη.	1

23	β. Λάθος	1
24	γ. Μεταφορά Γνώσης	1
25	β. Αναγνωστικές Δυσκολίες	1
26	γ. Καλλιέργειας των φωνολογικών του δεξιοτήτων.	1,5
27	2. γνώση επέκτασης προτάσεων και σύνταξης.	1
28	γ. Ακουστική διάκριση και μνήμη	1,5
29	<p>Οι εξεταζόμενοι πρέπει να αναφέρουν οποιεσδήποτε 2 από τις ακόλουθες δραστηριότητες:</p> <p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • βάλουν τις εικόνες σε χρονική σειρά • παίξουν παιχνίδι μνήμης με τις εικόνες • εντοπίσουν διαφορές σε όμοιες εικόνες • περιγράψουν τις εικόνες • αντιστοιχίσουν τις εικόνες με λέξεις • χρωματίσουν τις εικόνες • ταξινομήσουν τις εικόνες σύμφωνα με δοσμένο κριτήριο • ταξινομήσουν τις εικόνες σύμφωνα με δικό τους κριτήριο • εντοπίσουν τις εικόνες που σχετίζονται με συγκεκριμένη θεματική ενότητα • εντοπίσουν τις εικόνες που αντιστοιχούν στο κείμενο που θα διαβάσουν οι ίδιοι ή που θα διαβαστεί από τον/τη δάσκαλο/α τους 	1
30	α. Θα προχωρήσετε στην εκμάθηση πράξεων με τη βοήθεια υπολογιστικής μηχανής, για να μάθει το παιδί τη συγκεκριμένη διαδικασία εκτέλεσης των πράξεων.	1
31	<p>ΝΑΙ: α, γ, δ, στ, ζ, θ</p> <p>α. Η τρισωμία 21 είναι γνωστή ως Σύνδρομο Down.</p> <p>γ. Τα παιδιά με Σύνδρομο Down έχουν έντονο πείσμα.</p> <p>δ. Τα περισσότερα παιδιά με Σύνδρομο Down έχουν ομιλία, η οποία, ωστόσο, παρουσιάζει χρονική επιβράδυνση στην πορεία ανάπτυξής τους.</p> <p>στ. Το περιβάλλον της τάξης, όπου θα εντάξουμε τα παιδιά με Σύνδρομο Down θα πρέπει να είναι ήρεμο, χωρίς δυνατούς θορύβους.</p> <p>ζ. Τα παιδιά με Σύνδρομο Down δυσκολεύονται να γενικεύσουν τις δεξιότητες που έχουν διδαχτεί.</p> <p>θ. Τα παιδιά με Σύνδρομο Down έχουν περιορισμένη βραχύχρονη μνήμη.</p>	3

	<p>ΟΧΙ: β, ε, η, ι</p> <p>β. Το Σύνδρομο Down είναι μια γενετική ανωμαλία, η οποία δε συσχετίζεται στατιστικά με την προχωρημένη ηλικία της μέλλουσας μητέρας.</p> <p>ε. Το Σύνδρομο Down εμφανίζεται πιο συχνά σε πληθυσμούς χαμηλού κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου.</p> <p>η. Τα παιδιά με Σύνδρομο Down δεν μπορούν να εκπαιδευτούν στην καλλιέργεια της αυτόνομης διαβίωσης .</p> <p>ι. Τα παιδιά με Σύνδρομο Down έχουν κινητικά προβλήματα.</p>	
32	α. δυσκολίες στην κατανόηση κειμένου.	1
33	<p>ΝΑΙ: α, β, δ</p> <p>α. Τα παιδιά με ΔΕΠΥ μπορεί να εμφανίζουν ήπιες ή και σοβαρές δυσκολίες στην ανάκληση πληροφοριών και στην κατανόηση κείμενου.</p> <p>β. Τα παιδιά με ΔΕΠΥ παρουσιάζουν συχνά δυσκολίες στη γραπτή έκφραση.</p> <p>δ. Τα παιδιά με ΔΕΠΥ συχνά βιώνουν πιο έντονα τα κοινωνικά και συναισθηματικά προβλήματα από ότι οι συνομήλικοί τους.</p> <p>ΟΧΙ: γ, ε</p> <p>γ. Οι χαμηλές σχολικές επιδόσεις στην αριθμητική οφείλονται αποκλειστικά στη συμπεριφορά που παρουσιάζουν οι μαθητές με ΔΕΠΥ στην τάξη, δηλαδή, στο μικρό εύρος προσοχής και την υπερκινητικότητα.</p> <p>ε. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με ΔΕΠΥ στις γλωσσικές λειτουργίες φαίνεται ότι συνδέονται αποκλειστικά με την εργαζόμενη μνήμη.</p>	2,5
34	γ. Βελτιώθηκε η προσοχή, η εργαζόμενη μνήμη και η ταχύτητα επεξεργασίας πληροφοριών.	2
35	<p>γ. Η Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος εμφανίζεται με χαρακτηριστικά τα οποία δεν επηρεάζονται από διαφορές στην κοινωνική διαστρωμάτωση, την εθνικότητα και την πολιτισμική ταυτότητα του παιδιού.</p> <p>ε. Ορισμένα παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος παρουσιάζουν στερεότυπες συμπεριφορές, όπως χτύπημα των χεριών (στον αέρα).</p> <p>στ. Σε καταστάσεις διατάραξης της ρουτίνας του, το παιδί με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος παρουσιάζει σοβαρά ξεσπάσματα οργής.</p>	1,5
36	<p>1→ γ</p> <p>2→ α</p> <p>3→ β</p>	1,5
37	<p>Ορθό: α, γ</p> <p>α. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία αναγνωρίζει τις μαθησιακές ανάγκες και προτιμήσεις του/της μαθητή/ριας.</p>	3

	<p>γ. Κατά τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ο/η Εκπαιδευτικός μπορεί να ομαδοποιήσει τους/τις μαθητές/ριες.</p> <p>Λάθος: β, δ, ε, στ</p> <p>β. Η διαφοροποίηση αποτελεί απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύνατους μαθητές/ριες.</p> <p>δ. Κατά τη διαφοροποίηση ο/η Εκπαιδευτικός προσπαθεί να διαφοροποιήσει το καθετί για κάθε μαθητή/ρια σε κάθε διδασκαλία.</p> <p>ε. Η μείωση ερωτήσεων ενός εξεταστικού δοκιμίου θεωρείται μορφή διαφοροποίησης.</p> <p>στ. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία στοχεύει κυρίως στη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών/ριών στα εξεταστικά δοκίμια .</p>	
38	<p>Ένταξη είναι η εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρίες στο γενικό σχολείο, με την προϋπόθεση ότι έχουν πραγματοποιηθεί κάποιες αλλαγές που θα διευκολύνουν την εκπαίδευσή τους (διαφοροποίηση του αναλυτικού προγράμματος, διαφοροποίηση του μαθήματος, ανάπτυξη προσβάσιμων μέσων και υλικών και αλλαγές στις κτιριακές εγκαταστάσεις ώστε αυτές να γίνουν προσβάσιμες κ.λπ.).</p> <p>Η Ενιαία Εκπαίδευση αφορά την εκπαίδευση όλων ανεξαιρέτως των παιδιών, χωρίς να χρειάζεται προσαρμογή του σχολείου. Το σχολείο είναι έτοιμο να δεχτεί τον/την κάθε μαθητή/ρια, με τις οποιοδήποτε δυσκολίες του/της. Το ενιαίο σχολείο έχει εξ αρχής δημιουργηθεί με τρόπο που να στηρίζει την εκπαίδευση όλων των παιδιών.</p>	2
39	<p>(Δεν χρειάζεται να ονομάσουν το υλικό οι υποψήφιοι)</p> <p>α. : (5) Χάρακας</p> <p>β. : (2) αριθμητήριο</p> <p>γ. : (1) Ράβδοι του Cuisenaire</p> <p>δ. : (2) Αριθμητήριο</p> <p>ε. : (4) Κλασματικές ράβδοι</p> <p>στ. : (3) Pattern Blocks</p>	1,5
40	<p>Κοινωνικές Δεξιότητες: α, γ, δ, στ, ι</p> <p>α. Δεν ανέχεται σύντομη διακοπή δραστηριοτήτων.</p> <p>γ. Δεν αντιλαμβάνεται οπτικά ότι ένα οικείο πρόσωπο πλησιάζει.</p> <p>δ. Δεν ανταποκρίνεται στο χαμόγελο.</p> <p>στ. Δεν ανέχεται τη φυσική επαφή.</p> <p>ι. Δεν αναζητά την παρηγοριά, όταν χτυπήσει ή όταν είναι στεναχωρημένος.</p>	3

	<p>Επικοινωνία: β, ε, ζ, η, θ</p> <p>β. Δε ζητά αντικείμενο που θέλει.</p> <p>ε. Διατηρεί κατάλληλη απόσταση από τον συνομιλητή του.</p> <p>ζ. Δυσκολεύεται να απαντήσει σε ερωτήσεις του τύπου «ναι/όχι».</p> <p>η. Αδυνατεί να σχολιάσει ενέργειες.</p> <p>θ. Δεν αναγνωρίζει τα όρια χώρου διαφορετικών δραστηριοτήτων.</p>		
41	Διδακτικός Στόχος	Εκπαιδευτική Δραστηριότητα	4
	A	2, 4, 6, 9, 14	
	B	10	
	Γ	1, 3, 5, 7	
	Δ	3, 7, 11	
	E	8, 12, 13	
42	<p>Δυσκολίες Προσοχής: α, ε, στ, ιβ, ιγ, ιδ</p> <p>α. Αποσπάται εύκολα από άσχετα ερεθίσματα.</p> <p>ε. Δε δίνει την απαιτούμενη σημασία στον/στην εκπαιδευτικό κατά τη διδασκαλία.</p> <p>στ. Δε δίνει σημασία στις λεπτομέρειες.</p> <p>ιβ. Δυσκολεύεται να ακολουθήσει οδηγίες.</p> <p>ιγ. Αποφεύγει εργασίες που απαιτούν συστηματική πνευματική προσπάθεια.</p> <p>ιδ. Ξεχνά τις σχολικές εργασίες.</p> <p>Υπερκινητικότητα: β, ζ, η, ιε, ιστ</p> <p>β. Τρέχει και σκαρφαλώνει υπερβολικά.</p> <p>ζ. Δυσκολεύεται να παραμείνει καθισμένος/η.</p> <p>η. Κουνάει χέρια, πόδια.</p> <p>ιε. Στριφογυρίζει στην καρέκλα.</p> <p>ιστ. Κοιτά συνέχεια γύρω του και πειράζει τους άλλους.</p> <p>Παρορμητικότητα: γ, δ, θ, ι, ια</p> <p>γ. Δυσκολεύεται να περιμένει τη σειρά του στα παιχνίδια.</p> <p>δ. Μιλάει συνεχώς.</p> <p>θ. Σηκώνεται όταν δεν επιτρέπεται.</p> <p>ι. Απαντάει πριν ολοκληρωθεί η ερώτηση.</p> <p>ια. Δεν ακολουθεί κανόνες.</p>		4
	43	<p>Δραστηριότητες ενδυνάμωσης της:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ακουστικής προσοχής: α, β • Αναστολής-εγκράτειας: ε • Ικανότητας προγραμματισμού: γ, δ 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Εργαζόμενης μνήμης: α, β, γ • Συντηρούμενης προσοχής: β, δ, ε 		
44	Περίπτωση παιδιού	Ιεράρχηση	2,5
	α	5	
	β	1	
	γ	3	
	δ	2	
	ε	4	
45	α. Δείχνει ή δίνει γεωμετρικά σχήματα. β. Ολοκληρώνει παζλ έξι κομματιών. γ. Ομαδοποιεί αντικείμενα πραγματικά. ζ. Συναρμολογεί τρισδιάστατο άνθρωπο με δώδεκα κομμάτια.		2
46	δ. προβλήματα προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα		0,5
47	α. Σωματική Εγγύτητα		1
48.1.	Οι εξεταζόμενοι αναμένεται να αναφέρουν 5 από τα ακόλουθα λάθη: <ul style="list-style-type: none"> • Παρατονισμός (π.χ. αντί <i>τηλέφωνο</i> → <i>τιλεφονό</i>, αντί <i>χρώματα</i> → <i>γροματά</i>). • Απουσία τονισμού λέξεων (οι περισσότερες λέξεις που παρουσιάζονται παραπάνω δείγμα εργασίας δεν τονίζονται). • Αφαίρεση γραφήματος (π.χ. αντί <i>λαμπάδα</i> → <i>λαπαδα</i>, αντί <i>σαλιγκάρι</i> → <i>σαλικαρι</i>, αντί <i>κάστρο</i> → <i>κατρο</i>, αντί <i>στρατός</i> → <i>στρτος</i>, αντί <i>πρώτος</i> → <i>προτσ</i>, αντί <i>βροχερός</i> → <i>βργερος</i>). • Αντιμετάθεση γραφήματος (π.χ. <i>κατσαρόλα</i> → <i>κασταρολα</i>, αντί <i>τζάκι</i> → <i>ζτακι</i>). • Αντικατάσταση γραφημάτων (π.χ. αντί <i>σταφύλι</i> → <i>στα βιλι</i>, αντί <i>χρώματα</i> → <i>γροματά</i>). • Ανάποδη γραφή (π.χ. γράφει το ρ ανάποδα θ: αντί <i>βάρκα</i> → <i>θακα</i>, αντί <i>ράδιο</i> → <i>θαβιο</i>). • Λάθη ορθογραφίας σε πολυσύχναστες λέξεις ή φωνολογική γραφή (π.χ. αντί <i>είπε</i> → <i>ιπε</i>, αντί <i>είναι</i> → <i>ινε</i>). • Γραμματικά λάθη (π.χ. <i>αντί βρέχει</i> → <i>βρεγι</i>) • Πρόσθεση γράμματος (π.χ. αντί <i>τραπέζι</i> → <i>ραμπεζί</i>) • Αδυναμία στην τήρηση των ορίων της λέξης (κενά μέσα σε λέξεις: π.χ. αντί <i>σταφύλι</i> → <i>στα_βίλι</i>). 		5
48.2	δ. Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία (Δυσλεξία)		1
48.3	β. Στην καλλιέργεια των φωνολογικών και ορθογραφικών της δεξιοτήτων.		1
ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ			80